

КУЛЬТУРА 11

Лекція #14:

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТЕР: ВСТУП

Що це таке театр?

Що це таке театр?

- ❖ театр це вид мистецтва в якому виконавці (актори) виконують перед публікою п'єсу або виставу, призначену і написану для постанови на сцені.
- ❖ театр це дуже складне мистецтво, яке розвинулося протягом цілого розвитку людства щоб розважити, показати, розповісти, навчити чи пояснити світ в якому суспільство живе.

- ❖ це складне мистецтво може мати:
 - одного виконавця чи багатьох
 - сцену чи лиш місце виступу
 - сценографію (set decoration) і костюми
 - музику
 - освітлення
 - танки
 - скрипт / сценарій
 - та багато інших спеціальних елементів щоб допомогти розповісти глядачам якусь розповідь

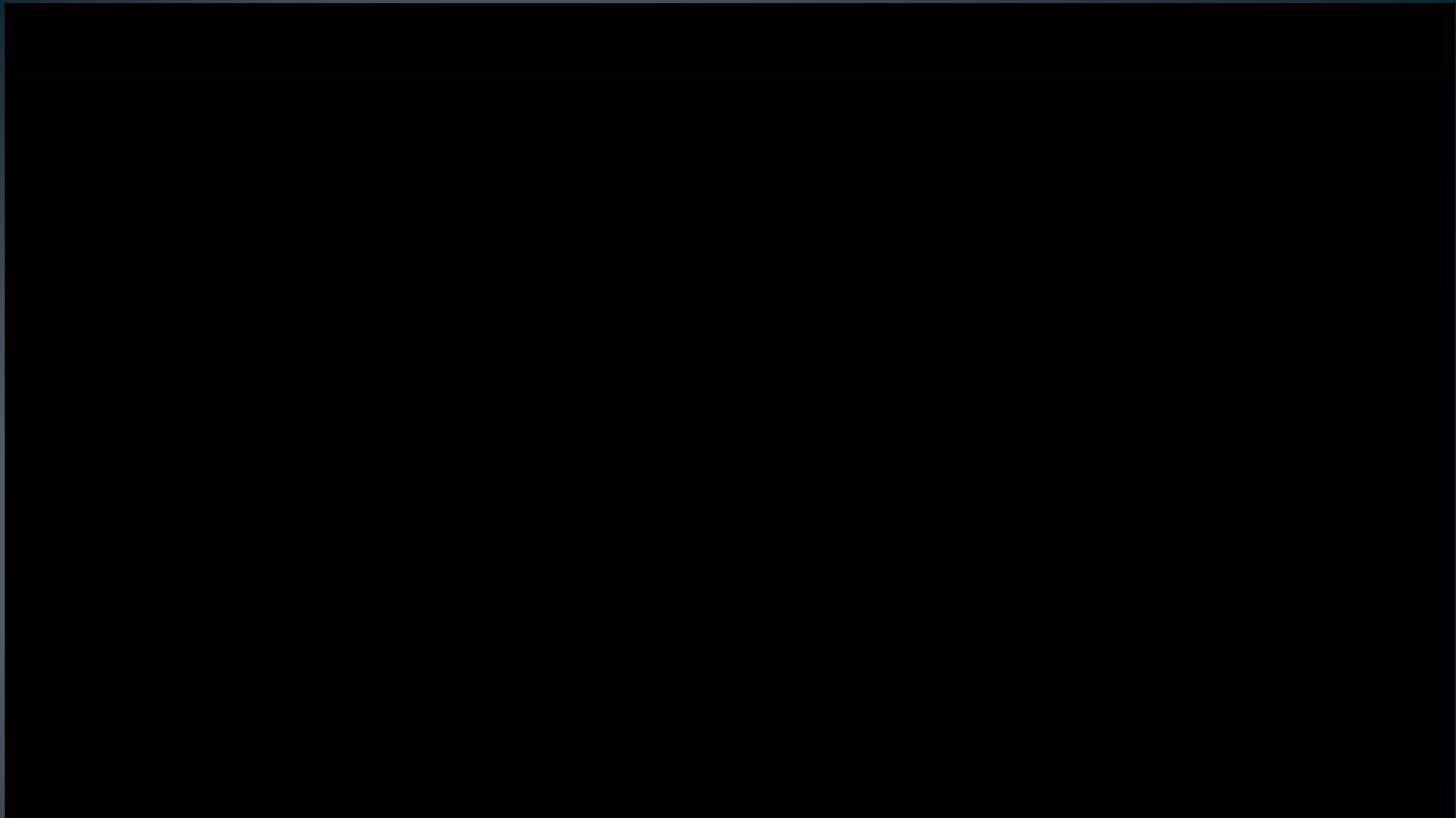
- ❖ головно, театр / п'еса старається своїм змістом та грою акторів «промовити до душі глядачів», та захопити їхню уяву та думку.
- ❖ з того приводу, першим театром вважаємо шамана чи мисливця, який десятки тисяч років тому розповідав при ватрі як він вполював великого звіра. Щоб допомогти йому в розповіді він вбирав роги чи шкуру того звіра, та уподобнював звіра рухи.

➤ Шамани при ватрі, Тува, Сибір.

- ❖ тобто зародком (precursor) театру це обряди, хороводи, співи, танці які входять у культуру кожного народу.
- ❖ в українському народі, ці обряди можна знайти у таких народних обрядах такі як:
 - коляда
 - Маланка - ходження з козою
 - веснянки / гаївки
 - обжинки
 - купала
 - весільні
 - та багато інших

❖ усі ці церемонії та обряди включають театральні елементи:

- драматичне виконання
- драматичне виголошення даних фраз чи заклинань
- поєднання рухів та співу
- діялог соліста із хором чи хорами
- переодягнення в костюми
- реквізити (props) щоб пояснювати дію
- маскування і маски щоб перевтілитися в особовість персони чи тварини
- та багато інших елементів

УКРАЇНСЬКИЙ
ТЕАТЕР
КНЯЖОЇ ДОБИ

- ❖ більш формальний театр був започаткований в давній Греції та Римі і перенесений на територію України грецькими поселенцями ще перед нашої ерою.
- ❖ на жаль, немає даних про виступи чи тематику постановок у грецьких колоніях над Чорним Морем.
- ❖ проте, можемо здогадуватися що ставилися ті п'єси які були популярними в Греції в той час – Ерипида, Софеклія, та інших.

- Руїни грецького амфі-театру в Херсонесі (сьогодні Севастопіль), Крим.

- ❖ більш подібні форми до тих, що ми вважаємо «театром» розвиваються в Україні вже за княжих часів.
- ❖ із розвитком Київської Русі, торгівлі та християнської релігії, міста і ринки принаджують (attracted) групи акторів, джонґлерів (jugglers), співаків та бардів, які мали за мету розважати купців та покупців які там збиралися.

- ❖ такі групи були дуже популярними по цілій Європі та Середньому Сході (Middle East), протягом цілого Середньовіччя (Middle Ages).
- ❖ очевидно, вони були теж популярними в усіх містах Київської Русі.

❖ ці актори називалися скоморохами (minstrels or troubadours), які займалися:

- короткими сценами,
- виступами із ляльками (puppet plays),
- джонглерством (juggling),
- «чарами» (magic tricks),
- гумористичними сценами,
- піснями,
- акробатикою,
- показ екзотичних тварин,
- та іншими формами розваги.

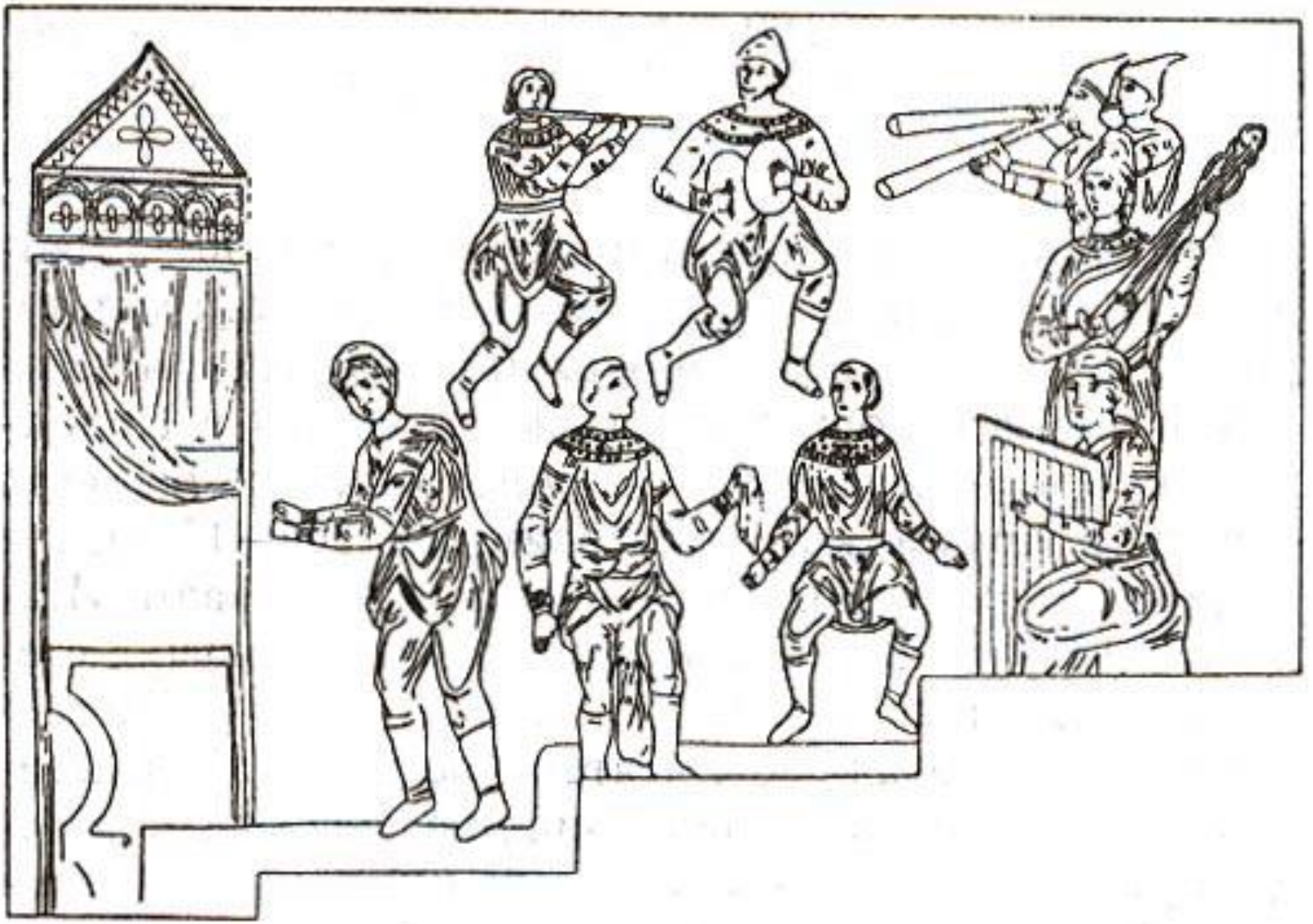
➤ сучасні скоморохи, Еспанія.

- ❖ скоморохів розділяли на мандрівних та придворних.
- ❖ мандрівні переходили із городу в город.
- ❖ ті котрі переїздили з країни в країну русини називали шпільчаками.
- ❖ придворні скоморохи розважали князів, заможних купців та аристократію підчас вечірок, обідів та свят, і їм платили щоб залишалися при поромах (palaces).

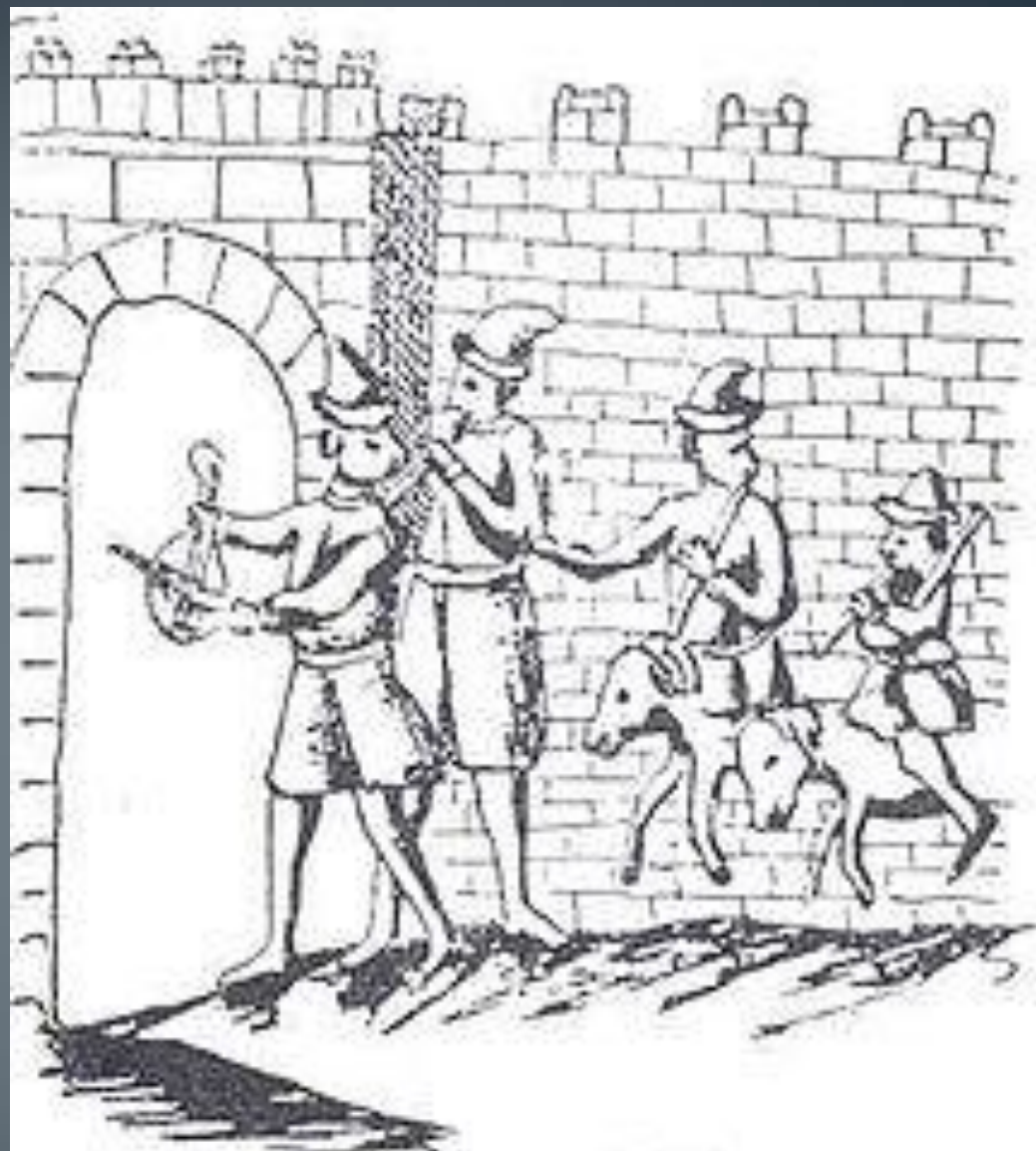
- ❖ ми маємо зображення скоморохів залишені на фресках собору Св. Софії в Києві, як і в хроніках, в яких зображені музиканти.

- ❖ скоморохи згадуються в народній історії та записах і згадках аж до 16-го століття.
- ❖ проте, вони ніколи не зникли в історії, і ми їх можемо побачити у майже кожному місті світу по нинішній день.

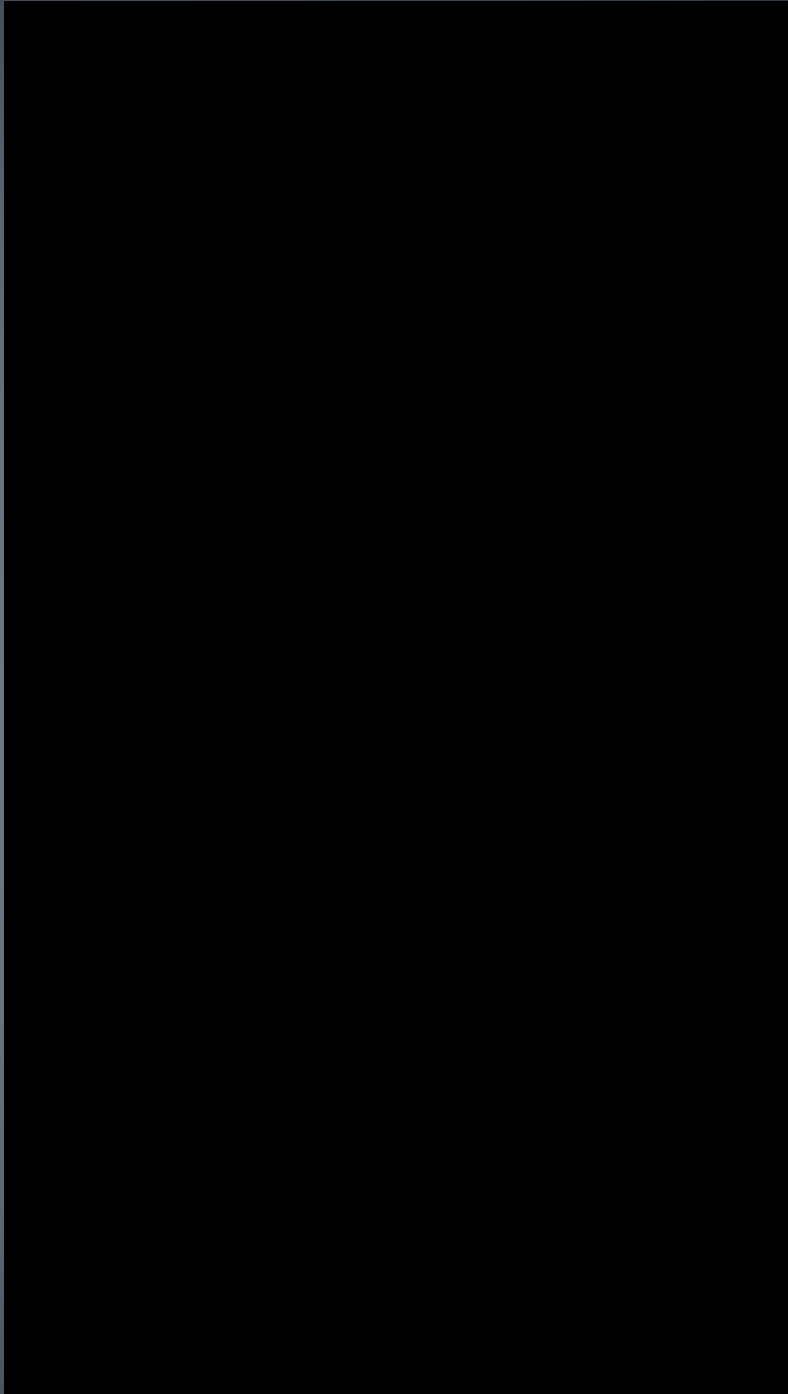
ПЕРВА БНЕМ СКАЧУТЬ НА СВИ
НЬАХЪ ВЕРХАМИ СРАЗНЫМ
КУЗЬКЦ И ГУДАКАМИ

- ❖ між іншими формами театру, також займали значне місце барди, які граючи на інструменті співали-розповідали про подвиги минулого, великі битви, героїчні дії дружинників чи багатирів.
- ❖ теж співали про простих людей, любов, трагедію, народні пісні, моральні розповіді, казки, як жити правильно і чесно...

❖ грали на інструментах як гуся, жалійка (type of flute), цитра, ліра, цимбали, басоля (type of viola), дуда (bagpipes), торбан, сопілка, бубни...

❖ ця традиція бардів протяглася з давньої давнини по сьогоднішній день, особливо у формі кобзаря чи лірника, який вдержував устну історію народу.

ПІДГОТОВИВ МГС. АНДРІЙ ПЕРЕКЛІТА

ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА
ТОВАРИСТВА

“РІДНА ШКОЛА”

В ДЕТРОЙТІ

2018 – всі права застережені